

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Maaperä kuntoon –ohjelman ja KAJAK-hankkeen ajankohtaiset asiat

MUTKU-päivä 22.-23.9.2021

Kari Pyötsiä

20.9.2021

Tässä esityksessä

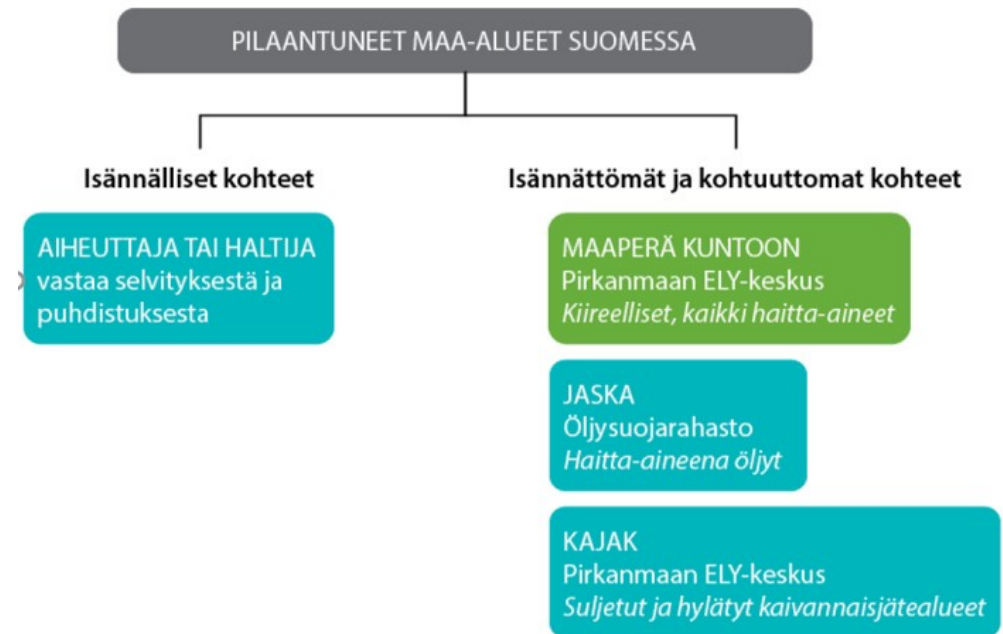
- Maaperä kuntoon –ohjelman toteutuma vuodelta 2020
- Maaperä kuntoon ohjelman tavoitteet 2021
- KAJAK-hanke tilannekatsaus
- JASKA/ESKO-hankkeen tilannekatsaus

Tehtävien jako PIRELY/alueelliset ELY-keskukset

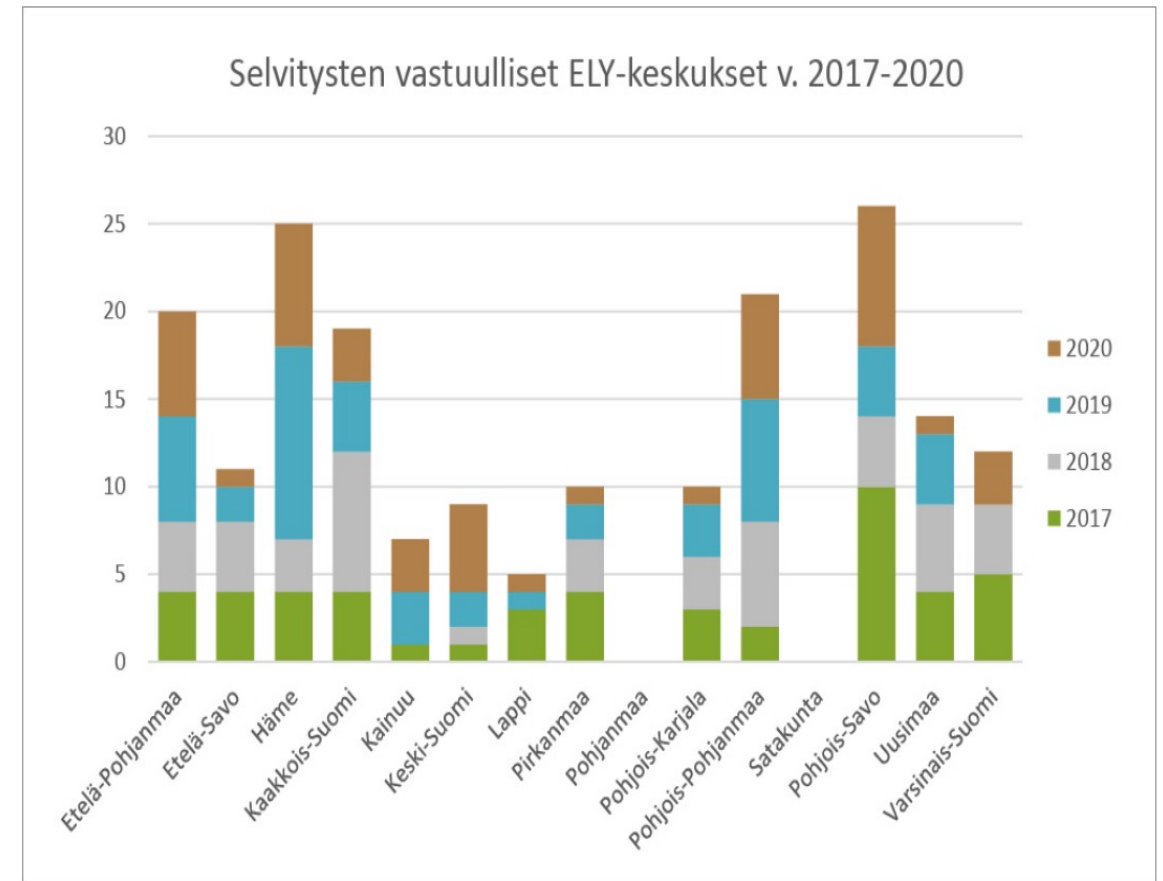
- Pirkanmaan ELY-keskus toimii valtakunnallisesti hankinta-organisaationa (isännättömät kohteet) sekä valtionapuviranomaisena (Pimatu-
tukilaki 2020 -) pilaantuneisiin alueisiin liittyvissä tehtävissä.
- Alueelliset ELY-keskukset toimivat alueellaan valvonta/lupa-
viranomaisina.

Pilaantuneiden maa-alueiden jaottelu.

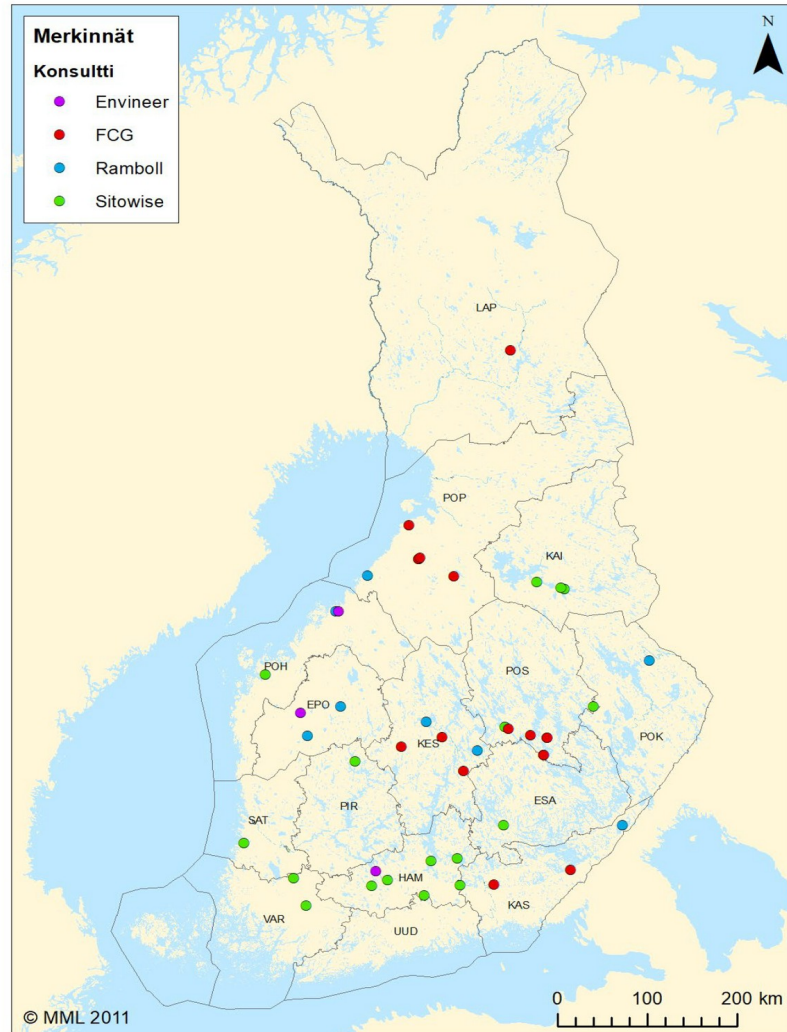

Selvitettyjen kohteiden lukumäärät v. 2016-2020

- **2016: 20 selvityskohdetta**
 - **2017: 51 selvityskohdetta**
 - **2018: 45 selvityskohdetta**
 - **2019: 49 selvityskohdetta**
 - **2020: 43 selvityskohdetta**
- Yhteensä: 208 selvityskohdetta**

Maaperä kuntoon -ohjelman selvityskohteet ja konsultit 2020

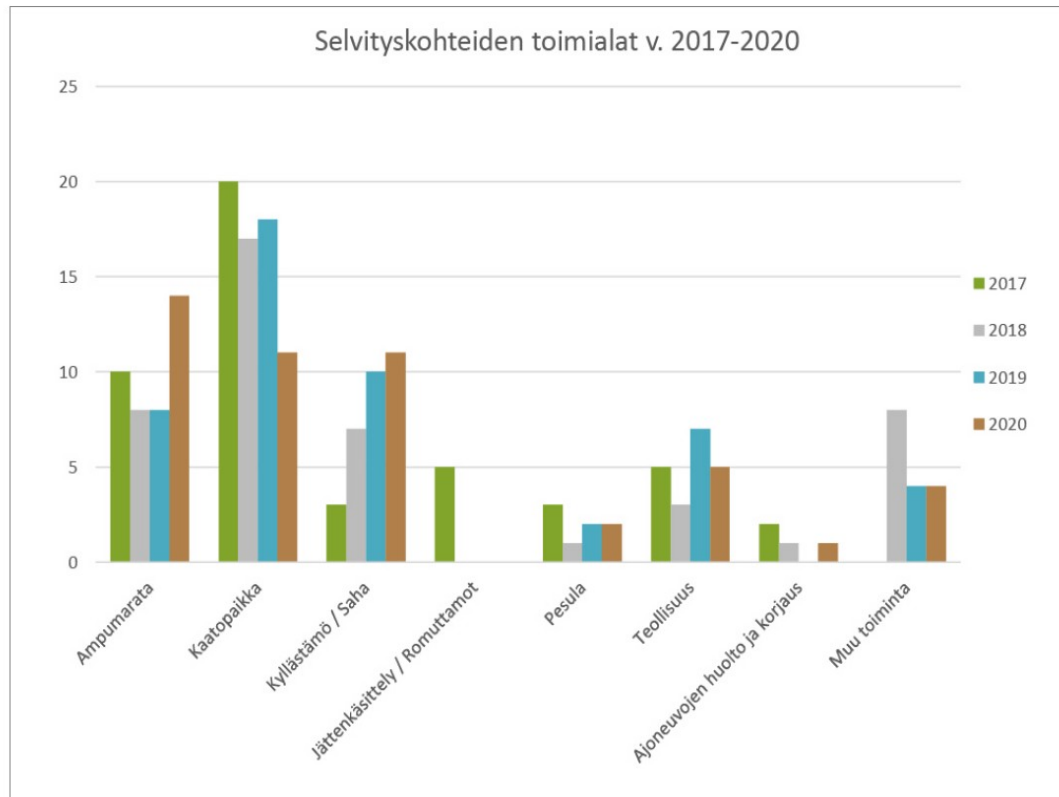

20.9.2021 Kari Pyötsiä

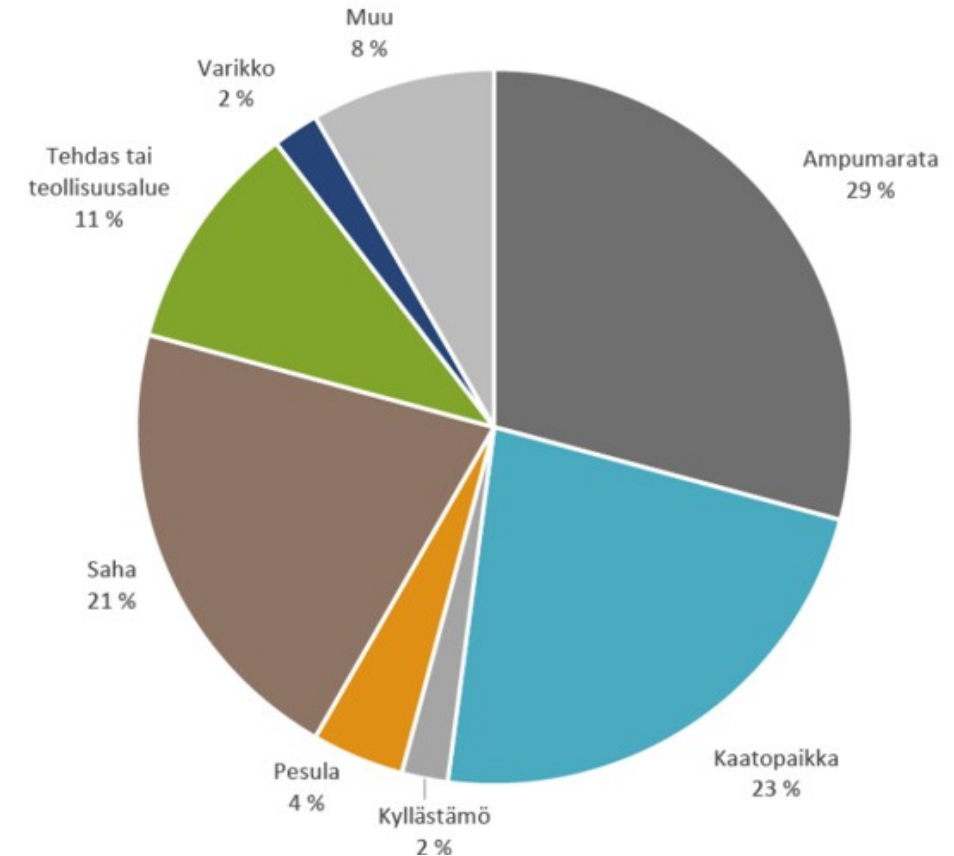
- Puitesopimuskonsultteina toimivat 2018-2020:
 - Ramboll Oy
 - FCG Oy
 - Sitowise Oy
- Selvityskohteet sijaitsivat pääasiassa pohjavesialueilla.

Selvityskohteiden toimialajakauma

Vuonna 2020 tehtyjen selvityshankkeiden arvo oli yhteensä 810 000 €, jotka valtio on kattanut kokonaan. Keskimäärin yhden selvityshankkeen arvo oli noin 19 000 €.

Tutkimuskohteiden toimialat v. 2020

Puhdistushankkeet ja niissä sovelletut menetelmät 2020

Kohde	Paikkakunta	Puhdistusmenetelmä	Muuta
Saurio/Nikro	Ylöjärvi	suojapumppaus ja aktiivihiihikäsittely	jatkuu 2021
Romu-Major	Mäntsälä	massanvaihto, ARD ja aktiivihiihikäsittely	jatkuu 2021
Noppo	Hyvinkää	massanvaihto, ARD ja aktiivihiihikäsittely	jatkuu 2021
Vanhan muuntamon alue	Mänttä-Vilppula	massanvaihto	valmis
Kestopuun kapseli	Ilmajoki	eristäminen	valmis
Vanha ampumarata	Rovaniemi	massanvaihto	valmis
Vanha ampumarata	Tervola	massanvaihto	valmis
Vanha kaatopaikka	Parikkala	eristäminen (peittorakenne)	valmis
Vanha jätealue	Mikkeli	massanvaihto	valmis
Muukko	Lappeenranta	ARD ja aktiivihiihi	demohanke, jatkuu 2021
Pohjankorpi	Kouvola	ARD	demohanke, jatkuu 2021
Nikro	Ylöjärvi	ARD ja kemiallinen pelkistys	demohanke, jatkuu 2021
Panfur	Kurikka	ARD ja terminen desorptio sekä biologinen puhdistus	demohanke, biologinen puhdistus jatkuu 2021

Pima-avustus 2020

- Avustushakemuksia 11 kpl.
 - Selvittämiseen haettiin avustusta kolmeen kohteeseen
 - 1 myönteinen päätös ja 2 kielteistä päätöstä
 - Puhdistamiseen haettiin avustusta kahdeksaan kohteeseen
 - 3 myönteistä päätöstä ja 5 kielteistä päätöstä
- Viiteen (5) kohteeseen ei myönnetty avustusta, sillä näissä kohteissa selvitys- tai puhdistustyöt oli tehty ennen avustushakemuksen vireille tuloa tai hakija on ollut pilaantumisen aiheuttaja.
- Valtion avustusprosentit vaihtelevat välillä 30 – 60 %.

Vuosi 2021

- Uudet puitesopimuskonsultit vuosille 2021-2023 FCG Oy, Envineer Oy ja Ramboll Oy.
 - Tilauksissa etusijajärjestys.
- Kehittämishankkeina jatkuvat
 - Kestävän kunnostamisen parhaat käytännöt
 - POAKORI-2 hanke
- Tavoitteena on selvittää järjestämisen kautta 40 alueen mahdollinen pilaantuminen.
- Toteutetaan valtion jätehuoltotöinä 4 kohdetta ja jatketaan aiemmin aloitettuja in-situ puhdistuksia kuudessa kohteessa.

Ajankohtaista viestinnästä

- www.maaperakuntoon.fi uudistuu vuonna 2022
 - Sivuston käyttö kasvanut vuosi vuodelta
 - Alusta vanha, ylläpito loppumassa
 - alustavissa suunnitelmissa mm. vierailijablogi, jonne yksityisetkin toimijat voivat tarjota ajankohtaisia kirjoituksia
- www.ymparisto.fi uudistuu samoin vuonna 2022
 - Koskee myös pima-sisältöjä – keskeisenä kohderyhmänä jatkossa tavalliset kansalaiset
- Maaperä kuntoon -ohjelman kuulumisia on helppointa seurata Twitterissä: [@maaperakuntoon](https://twitter.com/maaperakuntoon)

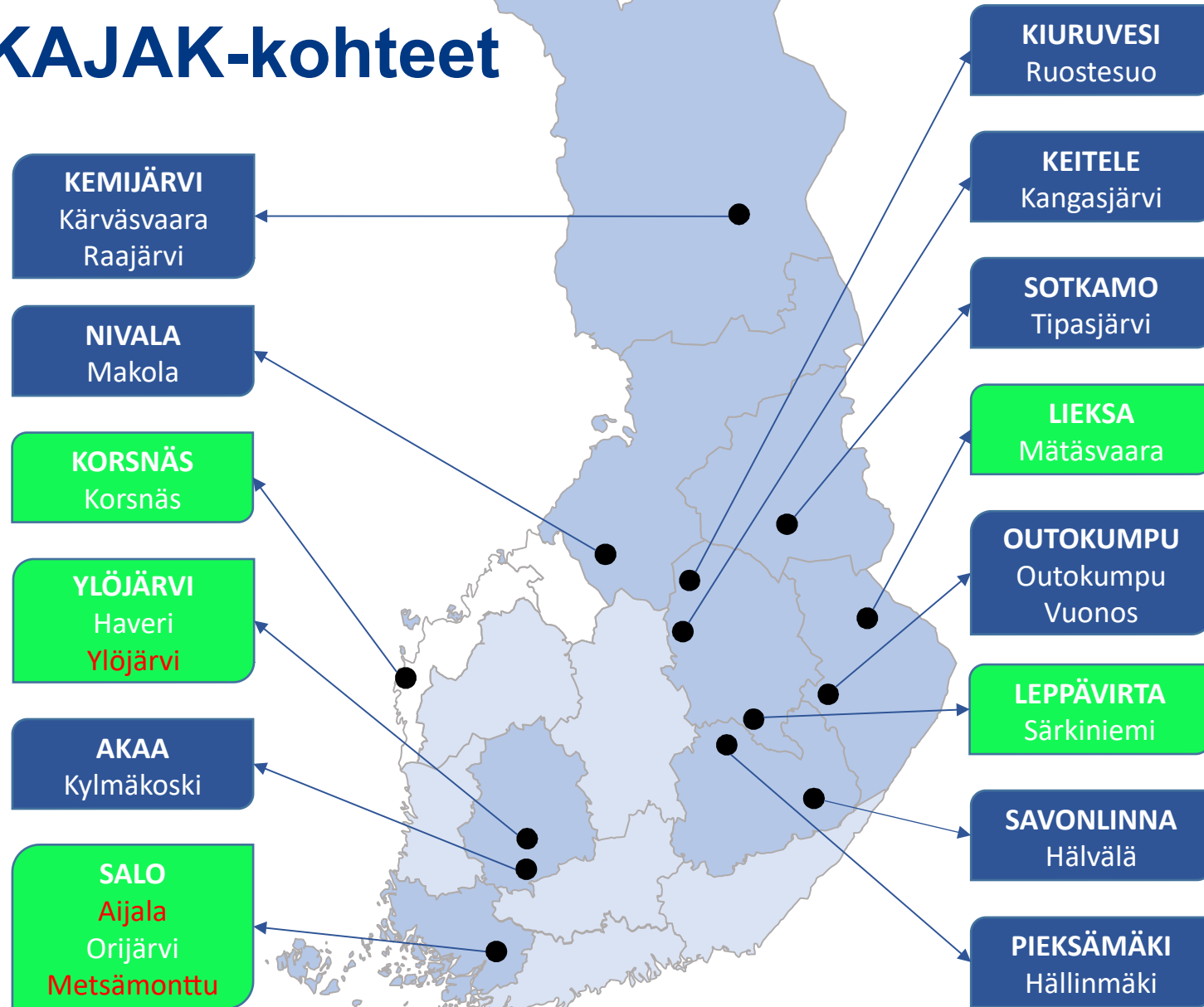
KAJAK-hankkeen taustaa

- Taustalla EU:n kaivannaisjätedirektiivi (2006/21/EY) sekä 2010-luvulla tehty KAJAK-työ ja –raportit.
- Suomessa on 19 suljettua ja/tai hylättyä kaivannaisjätealuetta, jotka vaativat mm. vastuiden ja riskienhallintatarpeiden selvittämistä ja mahdollisesti myös riskienhallintaa.
- KAJAK-hankkeen rahoitus tulee ympäristöministeriön erillismäärärahoista.
- **Tehtävä on osoitettu Pirkanmaan ELY-keskukselle valtioneuvoston asetuksella.**
 - Käytöstä poistettujen tai hylättyjen vakaava ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavien kaivannaisjätteiden jätealueita koskevat tehtävät sekä näiden alueiden avustuksia koskevat tehtävät.

Kuva: Sanna Pyysing

PIRELY:n KAJAK-kohteet

KAJAK-hanke 2021-2022

- Puitesopimusconsultit vuosille 2021-2023 ovat Envineer Oy ja Ramboll Oy. Tilauksissa etusijajärjestys.
- PIRELY tekee esityksen PIMA-seurantaryhmälle vuonna 2022 alkavista seuranta- ja selvityskohteista lokakuussa 2021.
- Vuonna 2021 alkaneet seuranta- ja selvityskohteet jatkuvat vuonna 2022.
- KAJAK 5 –raportti (Vastuu vanhoista kaivannais-jätealueista) on tilaajalla (YM) kommenttikierroksella.
- Vastuukysymysten selvittäminen jatkuu eri kohteiden osalta
- Käydään/jatketaan neuvotteluja alueiden omistajien/haltijoiden kanssa.

Kuva: Petri Heino

Ajankohtaista öljysuojarahaston kohteista

- Öljysuojarahasto ei enää myönnä rahoitusta uusille selvitys- tai puhdistuskohteille.
- Käynnissä olevat kohteet hoidetaan loppuun
 - Käynnissä olevat selvityskohteet voivat vielä saada rahoitusta puhdistukseen, jos selvitysten perusteella sille on tarvetta.
- Jatkossa öljypilaantuneiden kohteiden selvitykset ja puhdistamiset Maaperä kuntoon -ohjelman kautta.
- Vuonna 2021 toteutetaan selvityskohteita noin 30 kpl, massanvaihtoja 5 kpl ja uusia in situ -puhdistuksia on alkanut 1 kpl
- Vuonna 2022 toteutetaan selvityskohteita 0-3 kpl, massanvaihtoja 5-8 kpl ja uusia in situ -puhdistuksia alkaa 2 kpl.
- Hankkeessa (JASKA/ESKO) eri vaiheissa mukana olevia kohteita (eli luovuttamattomia) on 122 kpl.
 - Käynnissä olevat in situ puhdistukset jatkuvat vähintään vuoteen 2024 saakka.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos!

www.maaperakuntoon.fi

kari.pyotsia@ely-keskus.fi
Pirkanmaan ELY-keskus
Keskitetyt ympäristöpalvelut